PORVOO BORGÅ

Lausunto /StV

30.3.2021

Porvoon kaupungin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta HE 39/2021 vp

Yleisesti voidaan todeta, että Porvoon kaupungin ilmaantuvuusluku koronatartunnoissa on viimeisen kahden viikon ajalla 146. Tartuntoja on ollut kahden viikon aikana kumulatiivisesti 74. Koko epidemian aikana Porvoossa on todettu 487 tartuntaa. Koko itäisellä Uudellamaalla tartuntoja on ollut yhteensä 987.

Ilmaantuvuusluku ja tartuntamäärät ovat Porvoossa ja koko itäisellä Uudellamaalla tällä hetkellä huomattavasti alemmalla tasolla kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudun kaupungeissa, kuten on ollut käytännössä koko koronaepidemian ajan. Tartunnanlähde saadaan kaupungissa jäljitettyä noin 70 prosentissa tartunnoista ja jäljitys ei ole olennaisesti toiminnallisesti ruuhkautunut. Myös testaus toimii hyvin.

Esitettävän lain 2 §:ssä todetaan, että liikkumisrajoitusten lopullinen aluerajaus tehtäisiin valtioneuvoston antamalla asetuksella. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa mm. täsmennetään, että rajausta ja sen tarvetta voitaisiin arvioida joko kuntakohtaisesti tai tarvittaessa myös laajempina alueellisina kokonaisuuksina. Esimerkkinä laajemmasta kokonaisuudesta mainitaan pääkaupunkiseutu.

Porvoon kaupunki pitää esimerkiksi pääkaupunkiseudun kaltaista aluerajausta sinällään perusteltuna. Samalla pidämme ongelmallisena sitä, että hallituksen esityksen sisältämässä välttämättömyys- ja oikeasuhtaisuusarvioinnissa on laajasti viitattu ”Uudenmaan maakuntaan” tai ”Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin” yhtenä kokonaisuutena. Porvoon kaupunki näkee tässä todellisen vaaran siitä, että esimerkiksi HUS-alueen sisäiset hyvin merkittävät erot ilmaantuvuusluvuissa ja koronavirusepidemian leviämistilanteessa jäävät asetusta annettaessa huomiotta. Toteamme painokkaana-näkemyksenämme sen, ettei alueellista arviointia tai sen pohjaksi esitettyä tietoa epidemian kulloisestakin tilanteesta voida pelkistää HUS-alueeseen vain siitä syystä, että kyse on sairaanhoitopiirin muodostamasta kokonaisuudesta.

Vaikka arvioinnissa voidaan tukeutua yksittäisiä kuntia laajempiin kokonaisuuksiin, täytyy kulloisenkin kokonaisuuden olla tapauskohtaisesti tarkoin perusteltu epidemiologisesta näkökulmasta. Pelkkä hallinnollinen aluejako tai vakiintunut tapa tarkastella sairaanhoitopiirien tai -alueiden rajoja ei voi riittää toteuttamaan perusoikeuksien rajoittamisen tarkkarajaisuuden, välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimusta. Aluerajausarvioinnin lähtökohtana on joka tilanteessa oltava kulloisenkin kunnan tilastollisesti esitetty ja asiantuntija-arvioin tuettu epidemiologinen tilannekuva. Vain poikkeuksellisesti ja vain epidemiologisten tosiseikkojen salliessa voidaan aluerajauksessa käyttää yksittäistä kuntaa laajempia aluejaotteluja.

Vaikka hallituksen esityksen välttämättömyysarviot nojaavatkin laajasti HUS-alueen tilannetietoon yhtenä kokonaisuutena, tulee tästä kokonaistarkastelusta voida irtautua lopullista aluerajausta tehtäessä. Perustellumpana aluerajauksena voidaankin jo tähän asti kertyneen epidemian etenemistä koskevan tiedon perusteella pitää *pääkaupunkiseutua*. HUS-alueen muut kunnat eivät automaattisesti voi tulla luetuiksi

mukaan tähän kokonaisuuteen, vaan niiden mukaan ottamiselle tulee voida olla esitettävissä tarkat epidemiologiset perusteet. Esimerkiksi tällä hetkellä Porvoon epidemiankuva ei täytä välttämättömyyden vaatimusta. Erot ilmaantuvuudessa, altistumismäärissä ja jäljitettävyydessä ovat huomattavat verrattuna pääkaupunkiseudun kaupunkeihin.

Porvoon kaupunki tuo yhteenvetonaan esille, että liikkumisrajoituksista päätettäessä on ehdottomasti kaikessa korostettava toimenpiteiden oikea-aikaisuuden ja välttämättömyyden arviointia sekä lakiesityksessä kuvattujen haitallisten seurausten minimointia. Alueen tarkkarajaisuus pitää todentaa epidemiasta lähtevin perustein selkeästi ja muiden epidemiaa estävien toimenpiteiden tulee olla ensisijaisia. Porvoon kaupunki toteaa yleisesti, että lakiesityksessä määritellyt liikkumisrajoitukset ja niihin tehdyt poikkeukset eivät muodosta sellaista toiminnallista kokonaisuutta, joita koronaepidemian torjuminen nyt kaupungissa tai laajemmin itäisellä Uudellamaalla edellyttää tai olisi aiemman evidenssin perusteella edellyttänyt.

PORVOON KAUPUNKI

Jeff Westerlund,

Apulaisylilääkäri, tartuntataudeista vastaavaa lääkäri